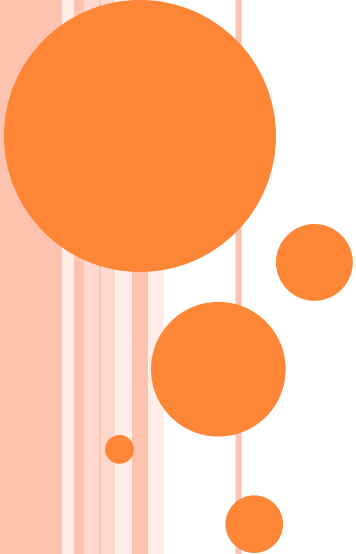

DRUHÁ PŘEDNÁŠKA

ZAP BAKALÁŘI 2021

-
- a) Volba tématu a formulace základní otázky
 - b) Tvorba struktury práce
 - c) Analýza právních případů (viz samostatnou prezentaci v ISu)

1A) JAK (DOBŘE) ZVOLIT TÉMA?

PRVNÍ KROK: VÝBĚR TÉMATU

- Výběr tématu je prvním a také zásadním krokem při přípravě psaní jakékoli odborné práce.
- Na výběru a formulaci tématu záleží stimulace vaší tvůrčí práce.
- Téma musí odpovídat obsahovému zaměření a předmětové skladbě oboru.

- Vyberte si proto téma, které vás zajímá a přitahuje...
„chci se o daném tématu více dovědět“, „chci sdělit a vysvětlit svůj názor či pohled na věc“, „chci s nějakým názorem polemizovat či kritizovat jej“, atd.
- ...a kterému byste se rádi věnovali, i kdyby nešlo o povinnou práci.

DRUHÝ KROK: PRVNÍ REŠERŠE LITERATURY

Kde najdu zdroje?

<https://aleph.muni.cz>

<https://www.law.muni.cz/content/cs/>

<http://scholar.google.cz/>

Encyklopedický základ pro řadu teoretických konceptů:

<http://plato.stanford.edu/>

○ Čemu se vyhnout?

- **Učebnice by neměla být hlavním zdrojem.**
- **Wikipedia není přípustným zdrojem, pokud ovšem není její obsah předmětem kritiky práce.**

TŘETÍ KROK: KONKRETIZACE TÉMATU

- Příliš široké téma je daleko složitější rozumně zpracovat než téma specifické.
- Téma je nutné blíže specifikovat, omezit.

Například:

- **tematicky:** podtéma, jen jedna z dílčích otázek, jeden právní předpis, hodnocení, úvahy *de lege ferenda* ... ;
- **místně:** v jednom státě, na jednom jinak vymezeném území, srovnání dvou států ... např. v ČR, v EU, ve vybraných státech EU apod... (vyhněte se pokušení řešit danou problematiku v celém světě);
- **časově:** současnost, časový interval, sledování historického vývoje... např. od roku 2014, změny v ochraně vlastnického práva podle NOZ, atd...;

ČTVRTÝ KROK: CÍL PRÁCE A ZÁKLADNÍ OTÁZKA

- Formulujte jasně to, k čemu v práci chcete dospět:
Co je cílem práce?
- Formulace cíle práce je posledním krokem přemýšlení a přípravou k psaní prvních úvah
- !Pokud nemáte jasno v tom, co má být cílem práce, co chcete analyzovat, vysvětlit či prokázat, nezačínejte vůbec práci psát! ... je to ztráta času a většinou cesta k opisování...

K ZAPAMATOVÁNÍ: VOLBA TÉMATU VE ČTYŘECH KROCÍCH

- Výběr tématu
- První rešerše- orientace v literatuře a zdrojích
- Zúžení tématu-konkretizace
- Cíl práce a základní otázka - o čem a proč o tom chci psát?

Tyto čtyři kroky musí učinit každý autor před začátkem psaní práce.

PŘECHOD OD PŘEMYŠLENÍ K PRVNÍMU NÁČRTU (ÚVODU) PRÁCE

Vysvětlení a zdůvodnění volby tématu tvoří obsah úvodu každé odborné práce.

Je vhodné si úvod načrtnout předem a po dopsání práce jej upravit.

Volba odborného tématu by měla respektovat tyto požadavky:

- a) zvolené téma odborné práce by mělo odpovídat **úrovni rozvoje vědeckého poznání daného oboru;**
- b) mělo by být **aktuální**, tzn., mělo by řešit nové otázky a problémy;
- c) mělo by vést k řešení **zásadních, důležitých** otázek a problémů;
- d) mělo by být **inovativní**, tzn., mělo by vést k rozvoji daného oboru, poznání, atd.

ZDŮVODNĚNÍ VOLBY TÉMATU: VYSVĚTLENÍ JEHO AKTUÁLNOSTI

Zde se zdůvodňuje:

- o proč je dané téma nové ve smyslu:
 - jaké nové souvislosti představuje, proč jej doposud nikdo neřešil nebo proč nebyly dané problémy dostatečně vyřešeny: co se má řešit?

(to znamená, že se objevily nějaké nové souvislosti; i známé téma může být aktuální, kdy došlo k jeho změně či vývoji)

Zdůvodňování aktuálnosti by mělo končit nastíněním toho, jaké nové problémy dané téma otevírá... a to jsou již důvody pro vysvětlení jeho důležitosti: proč je potřebné to řešit?

ZDŮVODNĚNÍ VOLBY TÉMATU: PROČ JE TÉMA DŮLEŽITÉ?

- Zde se zdůvodňuje to, jaký zásadní problém či otázku dané téma představuje a otevírá;
- Co řešení tohoto problému odhalí či umožní lépe porozumět?
- Co dosud a proč nebylo či nemohlo být vyřešené?
- K čemu řešení tohoto problému přispěje?

Zdůvodnění důležitosti tématu končí jasnou formulací základní otázky či hypotézy, které chcete řešit či potvrdit.

POZOR! ČEMU SE VYHNOUT PŘI VYSVĚTLOVÁNÍ AKTUÁLNOSTI A DŮLEŽITOSTI TÉMATU?

- To, že se o něčem už dlouho mluví či diskutuje, to ještě nemusí znamenat, že jde o důležitý nebo zásadní problém, že jsou diskutovány zásadní otázky;
- to, že vás daný problém zajímá, neznamena, že je aktuální a důležitý z hlediska rozvoje daného oboru;
- **Pozor! Nezdůvodňujte aktuálnost a důležitost subjektivně, že se vám daný problém líbí, že vás to zajímá, atd... ;**
- to, že se to týká všech (je to celospolečenský jev) ještě neprokazuje, že to musí být nový a zásadní problém z hlediska určitého vědního oboru;

ZOPAKOVÁNÍ:

Volba tématu se vždy představuje v úvodu každé odborné práce. Úvod by měl mít tuto strukturu: **a) zdůvodnění volby tématu(aktuálnost a důležitost), b) cíl práce, c)vymezení základní otázky nebo hypotézy, metodologii a strukturu práce.**

- a) **Aktuálnost:** proč je zvolený problém nový, současný, proč je to novinka, co je nové i na známém problému, resp. tradičním problému atd... .
- b) **Důležitost:** jaký zásadní problém dané téma otevírá, také proč ten problém nebyl doposud řešen, nebo proč byl nedostatečně řešen – stručně nastítnit řešení problému tak, abyste byli schopni následně formulovat cíl práce a následně základní otázku či hypotézu;
- c) **Cíl práce a vymezení základních výzkumných otázek:** jasně uvést co bude cílem práce; jaké otázky či hypotézy budou řešeny; formulujeme jednu obecnou otázku, která bude rozvíjet cíl práce.
- d) **Způsob řešení:** jak bude problém řešen? Zde je nutné stručně nastítnit a)postup resp. použitou metodu či metody výkladu; b) strukturu práce, stručně představit cíl výkladu v jednotlivých kapitolách;
- e) **Úvod ukončíte konstatováním, k čemu má práce sloužit**

U seminárních, bakalářských a diplomových prací je volba tématu obsahem úvodu.

1B) TVORBA ZÁKLADNÍ OTÁZKY

- Druhým krokem po volbě tématu je formulace základní otázky; tzn. toho problému, který budeme konkrétně v práci řešit.
- Formulaci základní otázky musí předcházet prostudování literatury, zmapování toho, co se zjistilo, popsalo, jak to bylo řešené atd.
- Výzkumný problém je vhodné formulovat jako otázku. Náš výklad pak bude hledáním odpovědí na danou otázku či otázky.
- Kromě základní otázky můžeme formulovat další podotázky.
- **Vyhnete se formulaci otázek bez ladu a skladu.**
- **Postupujeme vždy od obecnějších problémů k jednotlivým, od abstraktních pojmů ke konkrétním.**

NEJČASTĚJŠÍ CHYBY PŘI FORMULACI ZÁKLADNÍ OTÁZKY?

- Velmi široké vymezení problému, kdy není zřejmé, co vše se bude zkoumat.
- Výzkumný problém neprohlubuje naše poznání.
- Výzkumný problém je triviální, jednoduchý.

**Příkladem všech uvedených chyb jsou otázky typu:
Je potřebná legalizace eutanazie? Je potřebná právní
úprava internetu?**

**Jde o příliš obecné otázky, kdy odpověď na ně
zní ano nebo ne, co naše poznání neposouvá a
nerozvíjí.**

NEJČASTĚJŠÍ TYPY ZÁKLADNÍCH OTÁZEK

- **Deskripce: „Jaké to je?“**

(zjišťujeme a popisujeme situaci, stav, výskyt jevu, atd.)

- **Relace (vztahy a souvislosti) : „Jaký je vztah?“**

(dáváme do vztahu jevy, činitele a ptáme se, zda existuje vztah mezi zkoumanými jevy, jakou povahu má ten vztah, jak se vyvíjí, atd...)

- **Příčiny a důvody: „Proč to tak je?“**

(zjišťujeme příčiny, důvody, které vedly k určitému důsledku, atd...)

TVORBA HYPOTÉZY

Výzkumný problém určuje základní orientaci našeho tématu. Pro jeho další rozbor však nemusí vyjadřovat dostatek informací. K jejich získání slouží hypotézy.

Hypotéza je vědecký předpoklad, není to jakýkoli předpoklad - musí být vždy vyvozen z nějaké teorie.

Nevíme ale, jestli je náš předpoklad správný /pravdivý nebo nesprávná/ nepravdivá. Jeho pravdivost či nepravdivost se musí prokázat;

Hypotézy rozšiřují naše poznání – empiricky ověřují části teorie. Na základě toho pak danou teorii doplňujeme nebo modifikujeme.

Hypotézy konkretizují, „rozmělní“ problém na části.

Náš výklad je pak procesem ověřování stanovené hypotézy – její verifikaci.

JAK SPRÁVNĚ FORMULOVAT HYPOTÉZU?

- stručně, jednoznačně, logicky jednoduše;
- formulace by měla být v podobě oznamovací věty, nejčastěji implikace;
- měla by být ověřitelná, tj. všechny proměnné je nutné definovat operacionálně (jakou metodou je budeme zkoumat);
- měli bychom se vyhýbat slovům, která vyjadřují osobní a kulturní soudy či preference;
- za hypotézu by neměla být vydávána definice nebo neurčité tvrzení.

2. TVORBA STRUKTURY A OBSAHU PRÁCE?

- Tvorba správné struktury práce je po volbě tématu druhým zásadním krokem
- Text práce je členěn do tří úrovní: **kapitola**, **podkapitola**, **oddíl**, které jsou průběžně číslované arabskými číslicemi;
(např. číslování 1.1.2 znamená, že se jedná o první kapitolu, první podkapitolu a druhý oddíl)
- 1. Název kapitoly
- 1. 1 Název podkapitoly
- 1. 1. 1 Název oddílu

(Ke tvorbě struktury BP a DP viz více EL 029)

UŽITEČNÉ RADY:

- Správné členění práce je velmi důležité a prozrazuje to, jak problému rozumíte;
- Číslyte proto přehledně, uvádějte nejvíce tři čísla;
- **např. číslování 1.2.3.1.8. již je nepřehledné a v podstatě prozrazuje, že autor se utápí v nějakém popisu, který nemá zřejmě konce**
- Pro další členění oddílů se doporučuje uvádět malé písmeno; např. 1.1.2a)

KLASICKÁ STRUKTURA ODBORNÉ PRÁCE NA PRÁVNICKÉ FAKULTĚ V BRNĚ

Úvod Představení volby tématu, aktuálnosti a důležitosti, základní otázky , metody a strukturu práce

1. Kapitola řeší otázku : „Co je to?“ Jaký je to právní problém?

V podkapitolách představíme základní pojmy, vznik, vývoj a historická geneze problému, formy a podoby daného jevu či problému;

2. Kapitola Jak je tento problém právně upraven?

V podkapitolách představíte právní úpravu problému v mezinárodních, evropských a národních dokumentech; (zde se doporučuje uvést i srovnání s právní úpravou v jiných – vybraných zemích světa či EU)

POKRAČOVÁNÍ KAPITOL

3. Kapitola „**Které otázky je nutné řešit?**“

Tvoří jádro práce a v podkapitolách identifikujete „slabiny“, problémy, které nejsou dostatečně řešeny a navrhnete nové řešení; tento návrh nebo model je nutné zdůvodnit.

4. Kapitola „**Analýza konkrétních případů**“

Do odborné práce, která řeší právní problémy je vhodné zařadit analýzu konkrétních případů; jde o potvrzení našeho návrhu řešení

Závěr je zrcadlovým odrazem úvodu, kde zhodnotíte celou práci... neplet'te si závěr s návrhy řešení...

Použitá literatura

Přílohy

JAK ZAČÍT PSÁT ODBORNÝ TEXT?

- Čtyři fáze psaní podle Betty Sue Flowers (viz interaktivní osnovu):
- A) **Šílenec**- přemýšlí o tématu a snaží se o něm napsat co nejvíce a co nejrychleji... chrlí nápady;
- B) **Architekt** – tvůrce plánu, uspořádává myšlenky a to nejlépe podle osnovy, aby výklad stál na pevných základech;
- C) **Tesař** – na základě osnovy vytváří „hrubou“ verzi textu;
- D) **Soudce**- dohlíží na to, zda se ubírá vše správným směrem, do hry vstupuje jako ten, který vzniklý text přečte a zreviduje, doplní, upraví a rozhodne se jej publikovat...

